

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Voornemen en Voorstel voor Participatie

380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Datum	1 juni 2023
Status	Definitief

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Leeswijzer	6
Deel 1:	8
1 Het Voornemen	8
1.1 Waarom is de netuitbreiding in Noord-Holland Noord nodig?	8
1.2 Mogelijke extra uitbreiding 380kV-net voor Programma VAWOZ	10
1.3 Doelstelling en opgave	11
1.4 Wat houdt het project in?	12
1.5 Uitgangspunten	14
2 Projectprocedure	18
2.1 Stappen van de projectprocedure	18
2.1.1 Stap 1 Kennisgeving voornemen en participatie	19
2.1.2 Stap 2 Verkenning van alternatieven	19
2.1.3 Stap 3 Voorkeursbeslissing	20
2.1.4 Stap 4 Planuitwerking: verdere trechtering op basis van de voorkeursbeslissing	21
2.1.5 Stap 5 Projectbesluit en benodigde vergunningen	21
2.2 M.e.r.-procedure	21
2.3 Formele inspraakmomenten in de procedure	23
2.4 Realisatie	25
2.5 Planning	25
Deel 2:	26
3 Voorstel voor Participatie	26
3.1 Inleiding	26
3.2 Het belang van participatie	26
3.3 Start van het project	27
3.4 Uitgangspunten bij participatie	28
3.5 Communicatie	29
3.6 Participatieactiviteiten in deze fase	29
3.6.1 Stap 1: Kennisgeving voornemen en participatie	29
3.6.2 Stap 2: Verkenning	31
3.7 Participatielogboek	33
3.8 Het vervolg: voor elke fase een actueel participatieplan	33
3.8.1 Denk mee, we zien uw reactie graag tegemoet	33
3.8.2 Waarover kunt u meedenken?	33

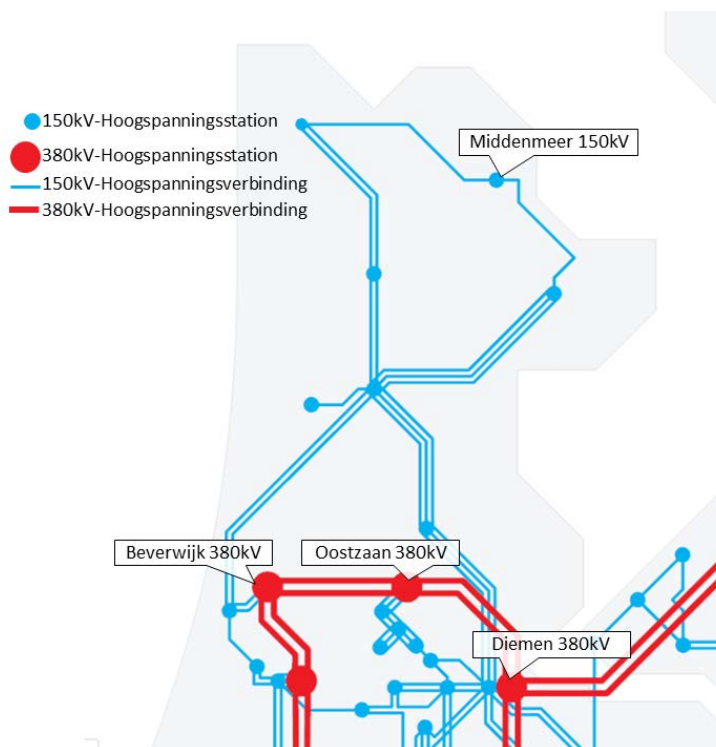

3.8.3 Wat gebeurt er met uw inbreng?	34
Bijlagen	35

Samenvatting

Netbeheerder TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd een ruimtelijke procedure te starten voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kiloVolt (kV)-hoogspanningsverbinding naar hoogspanningsstation Middenmeer150 met de daarbij benodigde hoogspanningsstations.

Het gebruik en transport van elektriciteit in Nederland neemt al tientallen jaren toe. Het hoogspanningsnet in Nederland wordt steeds zwaarder belast. Door de energietransitie zet deze ontwikkeling de komende jaren versneld door en groeit de vraag naar elektriciteit. In Noord-Holland Noord leidt de groeiende vraag naar- en aanbod van elektriciteit tot knelpunten in het hoogspanningsnet. Een verdere uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsnet is na 2030 onvoldoende om de leveringszekerheid te garanderen en grote elektriciteitsproducenten en verbruikers op het net aan te sluiten. Hiervoor is een nieuwe bovengrondse 380kV-verbinding van 2 circuits noodzakelijk. **Zo'n verbinding** bestaat uit hoogspanningsmasten met aan elke zijde een zogeheten circuit. Om te onderzoeken hoe dit past in de omgeving starten TenneT en EZK een ruimtelijke verkenning. In deze verkenning worden mogelijke routes (tracés) van de nieuwe verbinding en mogelijke locaties voor de benodigde hoogspanningsstations, in kaart gebracht.

De nieuwe verbinding moet aansluiten op het bestaande 380kV-hoogspanningsnetwerk. Specifiek op de bestaande 380kV-verbinding (die loopt tussen Beverwijk, via Oostzaan tot Diemen, zie de rode lijnen in de bovenstaande afbeelding) door middel van een nieuw 380kV-hoogspanningsstation. Nabij Agriport A7 zal een nieuw 380/150kV-hoogspanningsstation de nieuwe verbinding met een

ondergrondse 150kV-kabel aansluiten op het bestaande 150kV-hoogspanningsstation (genaamd Middenmeer150) bij Agriport A7 in de gemeente Hollands Kroon.

Voor dit project starten we een Rijkscoördinatieregeling (RCR) procedure. Hierbij coördineert het ministerie van Economische Zaken & Klimaat de ruimtelijke procedure en besluitvorming benodigd voor het initiatief. Het voorliggend document gaat over het Voornemen en het Voorstel voor Participatie in het kader van de projectprocedure uit de omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt. In deze RCR-procedure wordt hierop geanticipeerd. De publicatie van dit Voornemen is de eerste stap in de projectprocedure om te komen tot de vaststelling van het projectbesluit en de andere benodigde besluiten. Het ministerie van EZK coördineert de ruimtelijke procedure en het vergunningenproces. De Minister voor Klimaat en Energie stelt in overeenstemming met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor dit project een projectbesluit vast. Eén van de vereisten uit de Omgevingswet is om bij de start van een project aan te geven of EZK een voorkeursbeslissing voorafgaand aan het projectbesluit neemt. Dat is in dit project het geval. Voordat in het kader van dit project de voorkeursbeslissing wordt genomen, vindt ook besluitvorming plaats in het kader van programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ).

Het ministerie van EZK voert het programma VAWOZ uit. Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties voor windmolenparken die in de periode 2031 – 2040 worden ontwikkeld in beeld. Een aanlanding sluit een windpark op zee aan op het hoogspanningsnetwerk op land. In dit programma worden ook locaties in de Kop van Noord-Holland overwogen. De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie begin 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland.

Als besloten wordt een procedure te starten voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland, dan is er een nut en noodzaak voor twee extra 380kV-circuits in de vorm van een tweede lijn van masten. De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee, gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke implicaties zijn van een tweede lijn van masten voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. Deze twee lijnen van masten bestaan ofwel uit één tracé gerealiseerd met twee masten parallel aan elkaar, ofwel twee tracés ieder bestaande uit één rij van masten. Dit is besloten aangezien de ambities in het Klimaatakkoord omvangrijk zijn en het Rijk de energietransitie zo veel mogelijk wil versnellen. Als er wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, zal de procedure voor de 380kV-netuitbreiding vervolgen op basis van twee circuits.

Voorstel voor Participatie

Met participatie bedoelen we de deelname van verschillende omgevingspartijen aan het plan- en besluitvormingsproces. Het ministerie van EZK en TenneT leggen in het voorstel voor Participatie uit hoe zij denken invulling te geven aan het participatietraject tot aan de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. EZK en TenneT werken hierin nauw samen met de provincie Noord-Holland. Deze drie partijen vormen samen het projectteam. De samenwerking van EZK, TenneT en de provincie is vastgelegd in een convenant.

Tijdens de gehele ruimtelijke procedure willen we nauw samenwerken met de betrokken gemeenten en waterschappen en in verbinding blijven met de omgeving. Daarnaast vinden EZK, TenneT en de provincie Noord-Holland het belangrijk dat

Iedereen kan bijdragen aan en meedenken over de plannen voor de nieuw aan te leggen verbinding en de benodigde hoogspanningsstations. Op deze manier willen we gezamenlijk tot goede oplossingsrichtingen komen.

Voor dit project werken we volgens de nieuwe, nog in werking te treden Omgevingswet. Deze wet voorziet in vroegtijdige participatie en is per 1 januari 2024 van kracht. De omgevingswet onderscheidt vier categorieën omgevingspartijen: burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. In het voorstel voor Participatie staat beschreven welke omgevingspartijen we wanneer en op welke manier willen betrekken. Daarnaast delen we de uitgangspunten voor participatie met u en leest u meer over de verschillende communicatiemiddelen die we willen gebruiken gedurende het participatieproces.

Leeswijzer

Dit document bestaat uit twee delen:

Deel 1: Voornemen

Deel 2: Voorstel voor Participatie

- Deel 1 Voornemen: Dit onderdeel geeft een beschrijving van de opgave en het voorgenomen project. Zo weten stakeholders en andere belangstellenden bij de start van het project wat er gaat gebeuren. Er wordt uitgelegd waarom het project nodig is en hoe het proces en de planning er uitzien.
- Deel 2 Voorstel voor Participatie: In het Voorstel voor Participatie staat hoe we maatschappelijke organisaties, inwoners, bedrijven, overige belanghebbenden en bestuursorganen willen betrekken. Er wordt aangegeven hoe u wordt geïnformeerd over ontwikkelingen en hoe u kunt meedenken over het onderzoek naar kansrijke oplossingsrichtingen.

Iedereen mag meedenken over het project 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. Om dit mogelijk te maken worden o.a. officiële documenten ter inzage gelegd en op diverse manieren informatie gegeven en gepubliceerd. Bij een terinzagelegging is iedereen van harte uitgenodigd om te reageren¹. U kunt vragen stellen, feedback geven en suggesties, ideeën of mogelijke oplossingen inbrengen. In het deel 'Voorstel voor Participatie' leest u hoe u dit kunt doen. Van 2 juni tot en met 13 juli 2023 ligt dit Voornemen en het Voorstel voor Participatie ter inzage. In een Nota van Antwoord leest u onze reactie op uw inbreng.

Wat vragen wij u naar aanleiding van dit document?

Over het voornemen (deel 1):

- Is het project voldoende helder?
- Zijn de uitgangspunten in deze fase duidelijk?
- Zijn er aandachtspunten die u voor deze fase al wil meegeven?
- Welke oplossingen zou u onderzocht willen zien?

Over het voorstel voor participatie (deel 2):

- Is het doel van het Voorstel voor Participatie voldoende helder?
- Geeft dit voorstel voldoende inzicht in hoe u kunt meedenken?
- Sluit het aan op de manier waarop u graag betrokken wilt worden, of heeft u een andere voorkeur?
- Bent u nog niet betrokken en wilt u dat in het vervolg wel zijn?
- Heeft u nog andere suggesties of informatie die u met ons wilt delen?

We zijn benieuwd wat u van ons voornemen en voorstel voor Participatie vindt en nodigen u daarom van harte uit om op deze vragen te reageren. Hoe en wanneer dat kan, leest u in deel 2 van dit document: het voorstel voor Participatie.

In hoofdstuk 1 van het Voornemen leest u wat het project inhoudt en in hoofdstuk 2 wordt beschreven welke stappen we doorlopen in de projectprocedure. Hoofdstuk 3 beschrijft het voorstel voor Participatie in de fase tot en met de concept Notitie

---

¹ Met uitzondering van het definitieve projectbesluit, het is niet mogelijk daarop te reageren. Het is wél mogelijk daartegen in beroep te gaan bij de Raad van State.

Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Wij geven de uitgangspunten aan voor participatie en beschrijven hoe we burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het project betrekken. Tot slot, geven wij u informatie over het indienen van een reactie, hoe u mee kunt denken en reageren op het voornemen en voorstel voor Participatie. U vindt er ook onze contactgegevens.

Toelichting hoogspanningsnet

In de kennisgeving beschrijven wij de plannen voor de uitbreiding van het hoogspanningsnet. Hierbij maken wij gebruik van een aantal technische begrippen. Daarom eerst een korte toelichting.

TenneT is in Nederland verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit op hoge spanningsniveaus. In Noord-Holland gaat het hierbij om verbindingen en hoogspanningsstations met een spanningsniveau van 150.000 en 380.000 Volt (afgekort 150kV-en 380kV-). De uitbreiding van het 380kV-net naar Noord-Holland Noord zorgt ervoor dat we de knelpunten in het 150kV-net kunnen oplossen. Verdere verspreiding (distributie) van elektriciteit naar bedrijven en woningen gebeurt via het elektriciteitsnet van Liander, de regionale netbeheerder in Noord-Holland.

Een bovengrondse 380kV-verbinding bestaat uit één of meerdere 'circuits'. Elk circuit bestaat uit drie hoogspanningskabels of kabelbundels. In een hoogspanningsmast hangen twee circuits, één aan de rechterzijde en één aan de linkerzijde. Zo kunnen monteurs bij onderhoud veilig werken aan het ene circuit, terwijl de elektriciteit nog door het andere circuit wordt geleid. Hoeveel circuits er nodig zijn, hangt af van hoeveel elektriciteit (hoeveel elektrisch vermogen) door de draden getransporteerd moet worden. Voor de netuitbreiding Noord-Holland Noord zijn twee of vier circuits noodzakelijk.

In de kennisgeving spreken wij ook over 'aanlanding wind op zee'. Hiermee bedoelen we de aansluiting van nog te bouwen windparken op het energienetwerk op land.

Deel 1:

1 Het Voornemen

1.1 Waarom is de netuitbreiding in Noord-Holland Noord nodig?

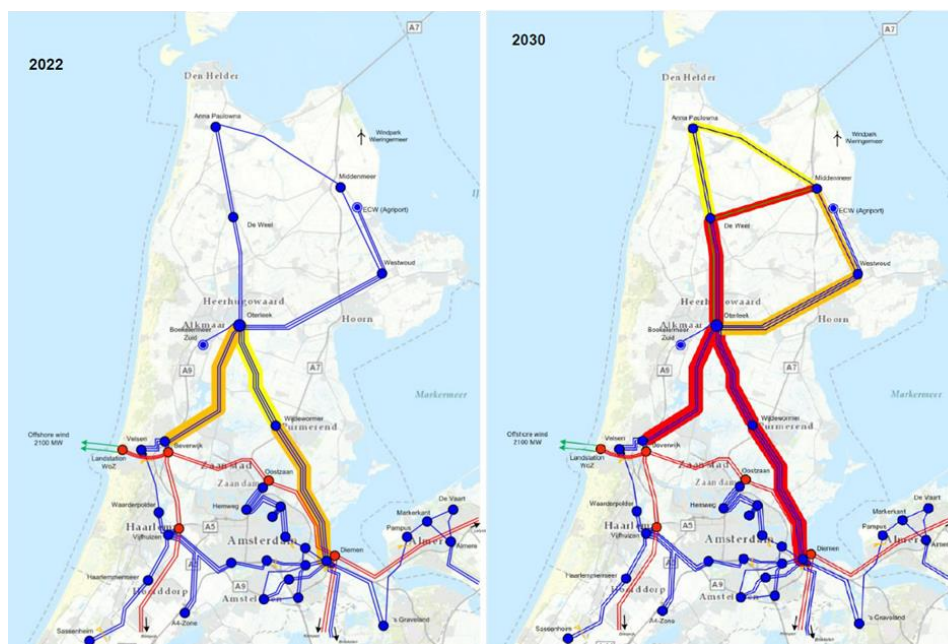
Het gebruik en transport van elektriciteit in Nederland neemt al tientallen jaren toe. Het hoogspanningsnet in Nederland wordt steeds zwaarder belast. Door de energietransitie zet deze ontwikkeling de komende jaren versneld door en groeit de vraag naar elektriciteit.

TenneT heeft als beheerder van het hoogspanningsnet onder andere de wettelijke taak om:

- De leveringszekerheid van elektriciteit op het transportnet te waarborgen;
- Grote elektriciteitsproducenten of verbruikers op het landelijke hoogspanningsnet aan te sluiten.

Om aan deze wettelijke taak te voldoen, stelt TenneT (o.a.) investeringsplannen op waarin – door middel van knelpuntenanalyses – wordt bepaald waar op het hoogspanningsnet investeringen nodig zijn.

Op basis van analyses die TenneT in het kader van de investeringsplannen tweejaarlijks uitvoert, blijkt dat de huidige transportcapaciteit in Noord-Holland onvoldoende is. Deze berekeningen worden gebaseerd op verwachte ontwikkelingen in vraag naar en aanbod van elektriciteit in Noord-Holland. Uit alle berekeningen blijkt dat de groeiende vraag naar en aanbod van elektriciteit in Noord-Holland Noord leiden tot knelpunten in het hoogspanningsnet. In Afbeelding 1 is de ontwikkeling van de knelpunten in Noord-Holland Noord tussen 2022 en 2030 weergegeven. Daarin is te zien dat bestaande knelpunten, ondanks lopende investeringen, verergeren en er nieuwe capaciteitsknelpunten bij komen. Een verdere uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsnet is na 2030 onvoldoende om deze knelpunten toekomstbestendig op te lossen.

Afbeelding 1: Ontwikkeling knelpunten tussen 2022 (links) en 2030 (rechts)

Een koppeling tussen het bestaande 380kV-netwerk en het bestaande 150kV-netwerk in de Kop van Noord-Holland en specifiek 150kV-hoogspanningsstation Middenmeer150 is noodzakelijk om de transportcapaciteit toekomstbestendig uit te breiden (Afbeelding 2). Komt de netuitbreiding er niet, dan hebben de netbeheerders problemen om alle producenten en gebruikers van capaciteit te kunnen voorzien en komt de leveringszekerheid in gevaar. Dit betekent dat op termijn nieuw benodigde aansluitingen voor onder andere bedrijven, regionaal netbeheerder Liander en (duurzame) energieproducenten niet kunnen worden gerealiseerd en in het ergste geval levering en/of productie van elektriciteit (tijdelijk) moet worden afgeschakeld (zogenaamd congestie management).

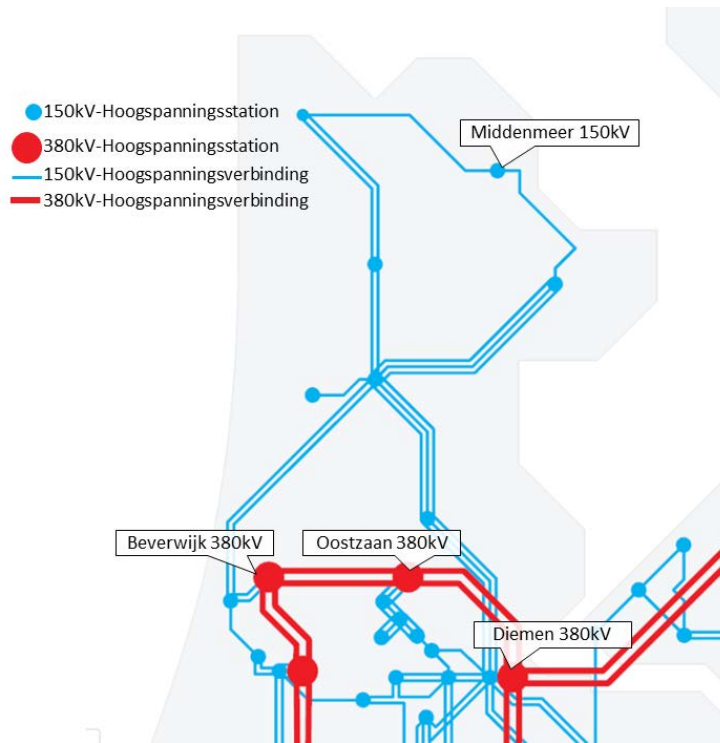
In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK) werkt de overheid samen met industrie, energieproducenten en netbeheerders om projecten voor de infrastructuur van energie en grondstoffen te versnellen. Dit zijn projecten die belangrijk zijn voor de verduurzaming van de industrie, gebouwde omgeving, landbouw en mobiliteit en voor de realisatie van windenergie op zee. De projecten binnen het MIEK komen voort uit de energiestrategieën van de zes Nederlandse industriële clusters. Deze netuitbreiding is opgenomen in de energiestrategie van het cluster Noordzeekanaalgebied en het MIEK-overzicht².

De nieuw te realiseren 380kV-hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations dragen dus bij aan de volgende maatschappelijke ontwikkelingen:

- Bestaande en toekomstige knelpunten op 150kV-niveau in Noord-Holland Noord worden opgelost;
- De transportcapaciteit in Noord-Holland Noord wordt toekomstbestendig uitgebreid;

² MIEK Overzicht 2022 - Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat | Rapport | [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

- De infrastructurele randvoorwaarden worden geschapen voor enerzijds diverse maatschappelijke ontwikkelingen en anderzijds de verdere verduurzaming van de industrie in Noord-Holland.

Afbeelding 2: Bestaande hoogspanningsnetwerk in Noord-Holland Noord

1.2 Mogelijke extra uitbreiding 380kV-net voor Programma VAWOZ

Het Rijk verwacht dat tussen 2031 en 2040 circa 29 GW extra windenergie op zee (50 GW in totaal) gerealiseerd en aangeland wordt als tussendoel naar een totaal van circa 70 GW in 2050. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over waar deze aanlandingen gerealiseerd worden.

Onlangs is het Programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ) van het ministerie van EZK gestart. Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties van windenergie afkomstig van zee in beeld, die gerealiseerd kunnen worden in de periode 2031-2040. In dit programma worden ook locaties in de Kop van Noord-Holland overwogen. De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie begin 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Als besloten wordt een ruimtelijke procedure te starten voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland, dan is er een nut en noodzaak voor twee extra 380kV-circuits in de vorm van een tweede lijn van masten.

De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee, gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke implicaties zijn van een tweede lijn van masten voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. Hij heeft dit

besloten aangezien de ambities in het Klimaatakkoord omvangrijk zijn en het Rijk de energietransitie zo veel mogelijk wil versnellen.

In concrete zin onderzoeken EZK en TenneT daarom nu al in het project 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord de mogelijkheden voor twee circuits en voor vier circuits. Hierdoor kunnen TenneT en EZK inzichtelijk maken wat de totale ruimtelijke impact is van een eventuele aanlanding van wind op zee. Deze informatie is input voor het programma VAWOZ. Indien binnen het programma VAWOZ blijkt dat een aanlanding in de Kop van Noord-Holland kansrijk is, kan voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord definitief besloten worden of er een twee- of vier-circuits verbinding nodig is. Daarnaast zal dit andere technische gevolgen hebben zoals de realisatie van een omvormer en een of meerdere hoogspanningsstations. Als er wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, zal de procedure voor de 380kV-netuitbreiding worden vervolgd op basis van twee circuits.

1.3

Doelstelling en opgave

Op basis van de ontwikkelingen zoals beschreven in paragraaf 1.1 en 1.2 heeft TenneT het Voornemen om een nieuwe 380kV-verbinding in Noord-Holland Noord³ te realiseren. Samengevat heeft nieuwe verbinding de volgende maatschappelijke doelstellingen:

- Bestaande en toekomstige knelpunten op 150kV-niveau in Noord-Holland Noord worden opgelost.
- De transportcapaciteit in Noord-Holland Noord wordt toekomstbestendig uitgebreid.
- De infrastructurele randvoorwaarden worden geschapen voor enerzijds diverse maatschappelijke ontwikkelingen en anderzijds de verdere verduurzaming van de industrie in Noord-Holland.
- Indien besloten wordt dat een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland gerealiseerd kan worden: het voorzien in voldoende transportcapaciteit om duurzaam opgewekte elektriciteit op grootschalige productielocaties te transporteren naar het 380kV-hoogspanningsnet.

De netuitbreiding die hiervoor noodzakelijk is, omvat de volgende opgave:

- Een nieuw te bouwen 380kV-hoogspanningsstation bij de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding die loopt tussen Beverwijk en Diemen.
- Een nieuw te bouwen 380/150kV-hoogspanningsstation nabij het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation (**genaamd "Middenmeer150"**) op Agriport A7 in Hollands Kroon.
- Een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tussen de nieuw te bouwen hoogspanningsstations:
  - Een verbinding met twee circuits is nodig om knelpunten (toekomstbestendig) op te lossen.
  - Eventueel zijn twee extra circuits benodigd om mogelijke windenergie afkomstig van zee te kunnen transporteren.
- Een nieuwe ondergrondse 150kV-hoogspanningskabel die het nieuw te bouwen 380/150kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7 aansluit op het bestaande 150kV-**hoogspanningsstation genaamd "Middenmeer150"**.

---

³ Noord-Holland Noord: het gebied in de Provincie Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal en het IJ.

1.4

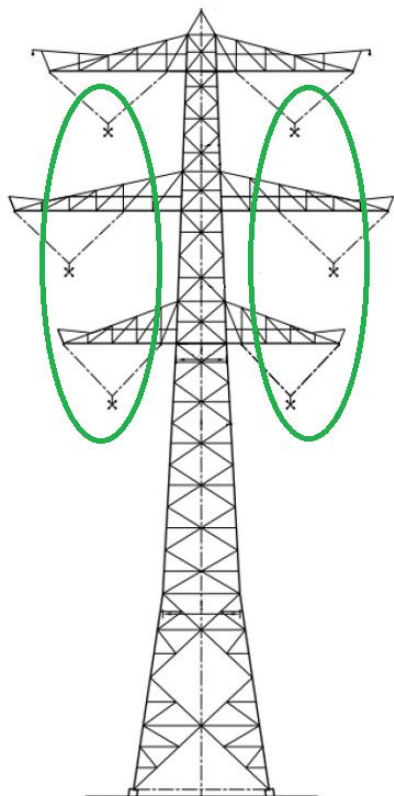
Wat houdt het project in?

Het voorgenomen project betreft de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding in Noord-Holland Noord tussen het 380kV-hoogspanningsnetwerk en 150kV-hoogspanningsstation Middenmeer150. Om deze verbinding aan te sluiten op het bestaande hoogspanningsnetwerk is een nieuw 380kV-hoogspanningsstation noodzakelijk nabij de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen en een 380/150kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7.

Hoogspanningsverbinding

De nieuwe verbinding wordt in beginsel bovengronds aangelegd. Er worden zowel draagmasten als hoekmasten geplaatst om de circuits in te hangen. De draagmasten staan op de rechte delen van het tracé. De hoekmasten staan op de knikken van het tracé.

De voorgenomen nieuwe verbinding voorziet in twee tot vier circuits. Een circuit bestaat uit drie onafhankelijke stroomvoerende kabels of kabelbundels. De beide circuits hebben elk een transportcapaciteit van 4.000 Ampère. Aan één hoogspanningsmast kunnen twee circuits worden opgehangen (zie Afbeelding 3). Voor een verbinding van 4 circuits zijn twee rijen van masten nodig.

Afbeelding 3: Doorsnede van hoogspanningsmast met aan beide zijde één circuits (groen omcirkeld)

De 3D-visualisatie in Afbeelding 4 geeft een beeld van een 380kV-verbinding, uitgevoerd met vakwerkmasten bestaande uit twee circuits. Dit beeld is niet bedoeld als eindbeeld van de nieuwe verbinding naar Noord-Holland Noord, het geeft een impressie van hoe een 2-circuits verbinding er uit kan zien. In deze fase van het project is nog geen duidelijkheid te geven over het uiteindelijke ontwerp van de masten. Dit is onderdeel van de nog uit te voeren onderzoeken en ontwerpwerkzaamheden.

Afbeelding 4: 3D-Visualisatie van een 2-circuits 380kV-hoogspanningsverbinding

Hoogspanningsstations

De nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding wordt op twee plaatsen aangesloten op het hoogspanningsnet:

- Op de 380kV verbinding die loopt van Beverwijk via Oostzaan naar Diemen en,
- Nabij het 150kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

Voor het aansluiten op het bestaande hoogspanningsnet zijn twee nieuwe hoogspanningsstations nodig.

Gezien de zeer beperkte ruimte op de bestaande hoogspanningsstations Beverwijk, Oostzaan en Diemen onderzoeken we waar een nieuw 380kV-hoogspanningsstation gebouwd kan worden. Aangezien dit nieuwe 380kV-hoogspanningsstation wordt aangesloten op de bestaande 380kV-verbinding, wordt een locatie gezocht die in de buurt van deze bestaande verbinding ligt.

Voor de aansluiting op het bestaande 150kV-hoogspanningsstation bij Agriport A7 (Middenmeer150) is een nieuw 380/150kV-hoogspanningsstation nodig. Op een 380/150kV-hoogspanningsstation wordt de spanning door middel van transformatoren omgezet van 380kV naar 150kV. Vervolgens wordt met ondergrondse 150kV-kabels een verbinding gemaakt met het bestaande 150kV-hoogspanningsstation op Agriport A7. Doordat dit 380/150kV-hoogspanningsstation zowel een 380kV-als 150kV-deel heeft, is deze groter van omvang dan het geplande zuidelijke 380kV-hoogspanningsstation. De exacte omvang van de hoogspanningsstations is nog niet bepaald en mede afhankelijk van keuzes die in de tracering van de hoogspanningsverbinding worden gemaakt. Voor het 380kV-hoogspanningsstation is ongeveer 10 hectare benodigd en voor het 380/150kV-hoogspanningsstation ongeveer 15 hectare. Gedurende de ruimtelijke procedure zal, net als voor het tracé, het ontwerp van de hoogspanningsstations steeds verder worden verfijnd en wordt de daadwerkelijk benodigde omvang duidelijk.

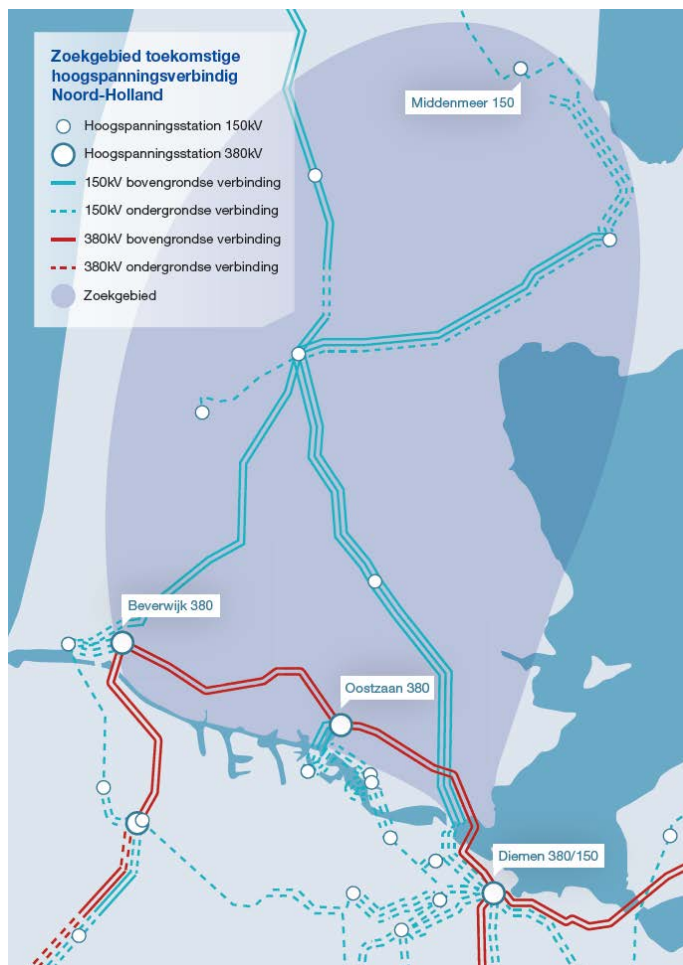
1.5

Uitgangspunten

Bij het voorgenomen project is de Omgevingswet van toepassing, die op 1 januari 2024 in werking treedt. In de Omgevingswet staat dat iedereen een *oplossing* mag aandragen voor de opgave en doelstelling (zoals in 1.3 Doelstelling en opgave is beschreven). Onder oplossing wordt verstaan: het aangeven van een indicatief tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding en locatievoorstellen voor de benodigde hoogspanningsstations, die voldoen aan de onderstaande net-technische en ruimtelijke uitgangspunten.

Omdat we de inbreng van ideeën voor oplossingen uit de omgeving op voorhand niet willen inperken, starten we het planproces met een globaal zoekgebied (zie Afbeelding 5 op de volgende pagina) en een beperkt aantal uitgangspunten voor **mogelijke oplossingen; dit noemen we de "oplossingsruimte"**.

Daarbij wordt opgemerkt dat binnen de oplossingsruimte alleen oplossingen of alternatieven worden verkend voor de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen het landelijke 380kV-hoogspanningsnetwerk op de lijn Beverwijk, Oostzaan en Diemen en het 150kV-hoogspanningsstation Middenmeer150. Andere oplossingsrichtingen (zoals alternatieve vormen van energietransport of opslag of alternatieve locaties voor begin- en/of eindstations) maken geen deel uit van de verkenning.

Afbeelding 5: Zoekgebied 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord

Net-technische en ruimtelijke uitgangspunten

Het zoekgebied is aangegeven in Afbeelding 5. Het zoekgebied is voornamelijk alleen begrensd met uitgangspunten die samenhangen met de doelen van het project, zoals beschreven in paragraaf 1.3 Doelstelling en opgave. Vanzelfsprekend moeten alle oplossingen die worden aangedragen hieraan voldoen. Immers, TenneT heeft als taak de leveringszekerheid op het net te waarborgen en dat kan ze alleen als de capaciteitsknelpunten tijdig worden opgelost. Daarnaast geldt vanuit leveringszekerheid nog een aantal eisen die aan de omgeving als uitgangspunten worden meegegeven voor het aandraagen van mogelijke oplossingen. Dit zijn:

- **Voldoende afstand hanteren:** Als blijkt dat twee mastenrijen nodig zijn (dus vier circuits), dan moeten deze mastenrijen op enige afstand van elkaar komen te staan. Een noodsituatie in de ene mastenrij mag er niet toe leiden dat ook via de andere mastenrij geen elektriciteit meer kan worden getransporteerd. Met welke afstand rekening moet worden gehouden is nu nog niet te zeggen. Dit is onderdeel van het onderzoek.
- **Bovengronds, tenzij:** De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt bovengronds aangelegd. Alleen in gebieden met een bijzonder complexe omgeving, met name voor kortere trajecten waar inpassing bovengronds écht niet mogelijk is, kan ondergrondse aanleg worden overwogen. Voorwaarde is dat de ondergrondse aanleg wel technisch verantwoord is

vanuit een oogpunt van continuïteit van de elektriciteitsvoorziening (leveringszekerheid)⁴. Een ondergrondse kabel gedraagt zich elektrotechnisch gezien anders dan een bovengrondse lijn. Daarnaast is er een groot verschil in hersteltijd van storing. De tijd dat een ondergrondse lijn na een storing uit bedrijf is, bedraagt 48 uur tot 20 dagen, terwijl dat bij een bovengrondse lijn 8 tot 48 uur is. Naast leveringszekerheid noemt de Rijksoverheid in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) als voorwaarden dat de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg duidelijk is en dat de kosten verantwoord zijn.

- De verbinding moet goed bereikbaar zijn: De onderdelen van de nieuwe verbinding, zoals bijvoorbeeld de masten, moeten voor werkzaamheden goed en veilig te bereiken zijn. Dit ten behoeve van bedrijfsvoering, beheer en onderhoud die zo passend en veilig mogelijk moeten zijn.
- Het station bij de bestaande 380kV-verbinding tussen Diemen, Oostzaan en Beverwijk dient op korte afstand van deze verbinding te worden gebouwd. Op deze manier wordt de nieuwe verbinding aangesloten op het bestaande 380kV-hoogspanningsnet van Nederland.
- Het station in de omgeving van Agriport A7 dient op korte afstand van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation in Middenmeer te worden gebouwd. Op deze manier worden het 150kV- en het 380kV-hoogspanningsnetwerk in Noord-Holland Noord met elkaar verbonden door middel van een ondergrondse 150kV-kabel.

Als vertrekpunt voor de locatiekeuze en tracering gelden verder de volgende uitgangspunten:

- Geen routes door dorps- of stadskernen: In het kader van het voorzorgbeleid ten aanzien van elektromagnetische velden⁵ geldt het advies om zo veel als mogelijk te voorkomen dat gevoelige bestemmingen (denk hierbij aan woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) vallen binnen de invloedssfeer van elektromagnetische velden van bovengrondse verbindingen.
- Bundelen met bestaande infrastructuur: We onderzoeken of het mogelijk is de nieuwe verbinding te bundelen met wegen, kanalen of vaarten, spoorverbindingen of met bestaande hoogspanningsverbindingen. In het zoekgebied kan dit met bijvoorbeeld de snelwegen A7 of A9 en 150kV-hoogspanningsverbindingen Diemen-Wijdewormer, Wijdewormer-Oterleek of Oterleek-Westwoud.
- Meerdere corridors mogelijk: Als een verbinding met vier circuits noodzakelijk blijkt, dan zijn twee mastenrijen nodig. Deze twee mastenrijen hoeven niet overal parallel aan elkaar te lopen. Oplossingen waarbij twee afzonderlijke routes (corridors) worden gehanteerd zijn daarom mogelijk⁶.

---

⁴ Zie ook [Mogelijkheden van ondergrondse aanleg bij de nieuwe hoogspanningsverbindingen](#) | Tweede Kamer der Staten-Generaal, met de kamerbrief, quickscans voor projecten en het advies van TenneT uit december 2015).

⁵ Zie voor meer informatie over het voorzorgbeleid ten aanzien van magneetvelden bij elektriciteitsvoorzieningen: [Kamerbrief herijking voorzorgbeleid magneetvelden elektriciteitsvoorzieningen](#)

⁶ Elektriciteit in een wisselstroomnetwerk zoekt altijd de weg van de minste weerstand. Het is daarom wenselijk dat de twee afzonderlijke routes wel ongeveer dezelfde lengte hebben. Voor twee volledige bovengrondse verbindingen geldt dat als één van de twee verbindingen duidelijk langer is, er een verschil in weerstand ontstaat: hoe langer, hoe groter de weerstand.

Zoals gezegd gelden bovenstaande eisen als vertrekpunt voor de tracéontwikkeling en locatiekeuzes. **In de loop van het planproces wordt de “oplossingsruimte” voor het tracé van de nieuwe verbinding steeds verder begrensd.** Deze komen niet alleen voort uit beleid en wetgeving op het gebied van (net)techniek. Juist ook op het gebied van de fysieke leefomgeving gelden eisen. De nieuwe Omgevingswet (artikel 1.3 Ow) stelt als algemeen planologisch uitgangspunt **“een evenwichtige toedeling van functies aan locaties” gericht op het bereiken en in stand houden van een “veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften”.** De invulling van deze algemene eis vraagt maatwerk en is integraal onderdeel van het planproces: de tracering en inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding.

Daarnaast kunnen ook uit de omgeving wensen worden ingebracht. Daarbij wordt door (of namens) het projectteam van TenneT en EZK beoordeeld of een wens wordt toegekend en als eis voor het vervolgonderzoek van de tracéontwikkeling en locatieontwikkeling van de hoogspanningsstations wordt meegenomen. Iedereen kan hiervoor wensen aandragen. Vanaf het moment dat dit document ter inzage ligt, start hiervoor het participatietraject dat we toelichten in het Voorstel voor Participatie.

2 Projectprocedure

Voor dit project is de Rijkscoordinatieregeling (RCR) van toepassing op basis van de Wet ruimtelijke ordening⁷. Omdat we anticiperen op de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, volgt EZK voor dit project de zogenoemde 'projectprocedure'. Dit is de procedure voor het vaststellen van het projectbesluit uit afdeling 5.2 van de Omgevingswet. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan bod: de stappen van de projectprocedure, de m.e.r.-procedure, formele inspraakmomenten in de procedure, realisatie en planning.

2.1 Stappen van de projectprocedure

De projectprocedure bestaat uit de volgende stappen:

1. Kennisgeving voornemen en voorstel voor participatie⁸
2. Verkenning van alternatieven
3. Voorkeursbeslissing
4. Planuitwerking⁹
5. Projectbesluit

In de projectprocedure werken we van grof naar fijn, wij noemen dit trechteren. We beginnen met een ruim zoekgebied en werken toe naar een definitief tracé en definitieve stationslocaties, waarbij de mastlocaties en stationslocaties nauwkeurig zijn vastgelegd.

Afbeelding 6 geeft dit proces van trechteren visueel weer. De stappen lichten we hierna nader toe. De kennisgeving Voornemen en Voorstel voor Participatie is stap 1. Met de publicatie van dit document start de verkenningsfase van dit project (stap 2).

⁷ Artikel 3.35, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening.

⁸ Het ministerie van EZK heeft er in deze procedure voor gekozen de kennisgeving van het voornemen en de kennisgeving van het voorstel voor participatie te combineren. Dit betekent dat de openbare aankondiging en de ter inzagelegging van het voornemen en het voorstel voor participatie gelijktijdig en gecombineerd plaats vinden. Met deze (gecombineerde) kennisgeving start de verkenningsfase van het project.

⁹ De planuitwerking is geen formele stap in de projectprocedure, maar wordt gebruikt om de fase aan te duiden na de voorkeursbeslissing waarin wordt gewerkt richting het projectbesluit.

Afbeelding 6: Proces van trechteren voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord.

2.1.1 Stap 1 Kennisgeving voornemen en participatie

De projectprocedure is gestart met de openbare bekendmaking van dit Voornemen en Voorstel voor Participatie. Iedereen kan reageren op dit Voornemen en Voorstel voor Participatie. Dat kan op verschillende manieren en verschillende momenten gedurende de procedure. In paragraaf 2.3 staat beschreven welke formele momenten er zijn om gedurende de procedure een reactie te geven. In "Deel 2 Voorstel voor Participatie" van dit document kunt u lezen op welke andere manieren belanghebbenden worden betrokken bij het proces.

2.1.2 Stap 2 Verkenning van alternatieven

In de verkenningsfase worden, met inbreng van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uit de omgeving, verschillende alternatieven voor een nieuwe verbinding en mogelijke locaties voor de benodigde hoogspanningsstations in beeld gebracht en op haalbaarheid onderzocht.

Deze verschillende **alternatieven beoordelen we op hoofdlijnen en 'trechteren' we** naar kansrijke alternatieven. Bij deze 'trechtering' maken we gebruik van een beoordelingskader. Het beoordelingskader bestaat uit relevante omgevingsfactoren, zoals: bestaande en toekomstige woon- en recreatiegebieden, infrastructuur, bedrijventerreinen, water- en natuurgebieden, archeologie en cultureel erfgoed. Het beoordelingskader stellen we aan het begin van de verkenning op en gebruiken wij bij het ontwikkelen en beoordelen van alternatieven. Zo bepalen we hoe en op welke aspecten we de alternatieven beoordelen en met elkaar vergelijken. De te

beoordelen alternatieven en het beoordelingskader worden vastgelegd in de 'notitie reikwijdte en detailniveau' (NRD). Deze verwachten we in het tweede kwartaal van 2024 te publiceren.

Het onderzoeken van de (mogelijke) milieueffecten doen we volgens de wettelijke procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure: zie paragraaf 2.2). De stationslocatiealternatieven en tracéalternatieven worden in het plan-MER beoordeeld en vergeleken op milieueffecten. Daarnaast worden de stationslocatiealternatieven en tracéalternatieven ook op andere aspecten, zoals techniek, kosten en toekomstvastheid beoordeeld. De vergelijking op de verscheidene thema's leggen we vast in de Integrale Effecten Analyse (IEA). Zo ontstaat er een overzicht van alle onderscheidende en belangrijke informatie over de routes en locaties. De IEA laat dit objectief zien; er is nog geen sprake van een keuze of afweging. Een uitgebreidere toelichting op het ontwikkelen van alternatieven voor dit project, het beoordelingskader, de m.e.r.-procedure, de IEA en het vaststellen van de voorkeursbeslissing leest u later in de concept NRD.

Voordat in het kader van dit project de voorkeursbeslissing wordt genomen (tweede kwartaal van 2025), vindt ook besluitvorming plaats in het kader van programma VAWOZ. In het eerste kwartaal van 2025 wordt programma VAWOZ afgerond met een besluit van de Minister voor Klimaat en Energie. Door dit besluit wordt duidelijk of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Vervolgens kan binnen de 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord in de Voorkeursbeslissing gekozen worden voor een oplossing met twee circuits (één lijn van masten) of vier circuits (twee lijnen van masten). Tot die tijd worden alternatieven voor zowel twee als vier circuits onderzocht.

2.1.3 Stap 3 Voorkeursbeslissing

Voor dit project is de Minister voor Klimaat en Energie samen met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voornemens om een voorkeursbeslissing te nemen. De voorkeursbeslissing wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 genomen. In de voorkeursbeslissing geeft de Rijksoverheid de voorkeur aan voor stationslocaties en één of meer tracékeuzes. In de voorkeursbeslissing wordt het participatieproces en de manier waarop we burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen hebben betrokken beschreven.

De voorkeursbeslissing wordt stapsgewijs genomen. De Minister voor Klimaat en Energie stelt samen met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een ontwerp-voorkeursbeslissing op. Tijdens het opstellen van de ontwerp-voorkeursbeslissing vraagt de Minister voor Klimaat en Energie (als projectminister) een advies aan de lokale en regionale overheden. Eenieder kan na publicatie van de ontwerp-voorkeursbeslissing en het plan-MER zijn of haar zienswijzen inbrengen. Vervolgens nemen de Ministers voor Klimaat en Energie en voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het advies van lokale en regionale overheden, het plan-MER, de IEA en de binnengekomen zienswijzen mee in hun afweging van de definitieve voorkeursbeslissing. Er is geen beroep mogelijk tegen de voorkeursbeslissing.

Onderdeel van de voorkeursbeslissing is de keuze voor een twee- of vier-circuits verbinding, alsmede de tracé(s) en de locatie van de bijbehorende hoogspanningsstations en het tracé van de 150kV-kabel. Hiervoor is het noodzakelijk dat duidelijk is of er een procedure start voor een aanlanding van wind

op zee in de Kop van Noord-Holland. Duidelijkheid hierover volgt na afronding van programma VAWOZ 2031-2040. Daarom wordt de voorkeursbeslissing voor deze netuitbreiding genomen na afronding van programma VAWOZ 2031-2040.

2.1.4 Stap 4 Planuitwerking: verdere trechtering op basis van de voorkeursbeslissing

In de planuitwerkingsfase worden het tracé en de locaties van de hoogspanningsstations uit de voorkeursbeslissing in detail uitgewerkt. In de m.e.r.-procedure wordt in deze fase toegewerkt naar een project-MER. In een project-MER onderzoeken we tracévarianten en hoogspanningsstationslocaties van de voorkeursbeslissing. In deze fase worden ook de exacte locaties en omvang van de hoogspanningsstations duidelijk en voor de hoogspanningsverbinding worden de precieze posities van de hoogspanningsmasten bepaald.

Het definitieve tracé(s) en de locaties voor de hoogspanningsstations leggen we in de volgende stap planologisch-juridisch vast in het projectbesluit.

2.1.5 Stap 5 Projectbesluit en benodigde vergunningen

In het projectbesluit beschrijft de Rijksoverheid hoe de nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding en de bijbehorende hoogspanningsstations eruitzien. In het projectbesluit wordt onder andere inzicht gegeven in de maatregelen en voorzieningen voor de fysieke leefomgeving die genomen worden om het project te mogelijk te maken. Dit kunnen permanente of tijdelijke maatregelen en voorzieningen zijn.

Samen met het project-MER worden het ontwerp-projectbesluit en de benodigde vergunningen gecoördineerd ter inzage gelegd. Op het ontwerp-projectbesluit en de vergunningenbesluiten kan iedereen een zienswijze indienen. Publicatie van het ontwerp-projectbesluit is gepland in het begin van 2029. De vaststelling van het projectbesluit en de benodigde vergunningen is in het tweede kwartaal van 2029 gepland. Het definitieve projectbesluit en de vergunningenbesluiten zijn juridische besluiten waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Raad van State.

2.2

M.e.r.-procedure

Voor het project wordt, naast de projectprocedure uit de Omgevingswet, ook de wettelijke procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. In deze procedure wordt in een aantal stappen inzichtelijk gemaakt wat de impact van het project is op het milieu en de omgeving. Deze informatie speelt een belangrijke rol in de afweging van alternatieven en in de definitieve besluitvorming. De resultaten worden opgeschreven in een milieueffectrapport (MER).

Omdat zowel het in de verkenningsfase als in de planuitwerkingsfase te nemen besluit een zorgvuldige afweging vereist, wordt het MER voor dit project in twee delen opgesteld:

- Plan-MER: In het eerste deel van het MER, op te stellen in de verkenningsfase (2023-2025), worden kansrijke alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations uitgewerkt en onderzocht. Deze informatie vormt de ondersteuning voor de voorkeursbeslissing die naar verwachting in 2025 genomen wordt;
- Project-MER: In het tweede deel van het MER, op te stellen in de planuitwerkingsfase (2025-2029), worden verschillende nadere (milieu)onderzoeken gedaan ter onderbouwing van het besluit over de

inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding, hoogspanningsstations en de belangrijkste vergunningsaanvragen.

Als onderdeel van zowel de plan- en project-MER wordt een zogenaemde '**Passende beoordeling**' uitgevoerd. In deze '**natuurtoets**' wordt onderzoek gedaan naar de mogelijk belangrijke negatieve effecten van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden die onderdeel zijn van het Europese Natura 2000-netwerk. In de plan-MER fase kan worden volstaan met een globale passende beoordeling. Daarna wordt bij de uitwerking van het voorkeursbeslissing, in de fase waarin het project-MER wordt opgesteld, een definitieve passende beoordeling uitgevoerd.

Het zoekgebied raakt twee UNESCO Werelderfgoederen: de Hollandse Waterlinies en de Beemster. De effecten van de geplande netuitbreiding op deze waardevolle gebieden onderzoeken we eveneens in zowel de plan-MER fase als de project-MER fase. Dit gebeurt door middel van een Heritage Impact Assessment (HIA).

Het plan-MER start met het opstellen van een NRD. Hierin wordt aangegeven welke milieuaspecten een rol spelen en welke alternatieven worden onderzocht in het plan-MER. In de NRD wordt ook aangegeven of en welke aangedragen oplossingen worden onderzocht. De concept NRD wordt ook openbaar aangekondigd en ter inzage gelegd voor inspraak: iedereen kan op het concept NRD reageren. Voor meer toelichting op de m.e.r.-procedure en de wettelijke grondslagen van de m.e.r.-plicht verwijzen we u naar de website van RVO over de [Rijkscoördinatieregeling](#)¹⁰.

Naast het plan-MER en het project-MER (gezamenlijk MER) wordt in beide fases een integrale effectanalyse (IEA) uitgevoerd. De IEA betreft – naast milieu - de aspecten omgeving, techniek, kosten en toekomstvastheid in de effectbeoordeling, waardoor een integrale afweging van de alternatieven mogelijk wordt. De (tussentijdse) uitkomsten van de MER en IEA gaan we bespreken met de omgeving. Hoe en wanneer we dat gaan doen beschrijven we in Deel 2 Voorstel voor Participatie van dit document.

---

¹⁰ Rijkscoördinatieregeling (RCR) www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/rcrgeling

2.3

Formele inspraakmomenten in de procedure

Gedurende de hele procedure zijn we in gesprek met de omgeving om onder andere besluiten voor te bereiden, hoe we dat doen leest u in Deel 2 Voorstel voor Participatie. Daarnaast zijn er vijf formele momenten waarop iedereen kan reageren door het indienen van een reactie, zienswijze of het instellen van een beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

Stap	Onderdeel van de procedure	Reactie
1	Kennisgeving voornemen en participatie	Reactie
2	Concept NRD plan-MER	Reactie
3	Ontwerp-voorkeursbeslissing inclusief plan-MER integrale effectenanalyse	Zienswijze/reactie
4	Ontwerp-projectbesluit (en vergunningen en/of ontheffingen) inclusief Project-MER	Zienswijze
5	Definitief projectbesluit (en vergunningen en/of ontheffingen)	Beroep ¹¹

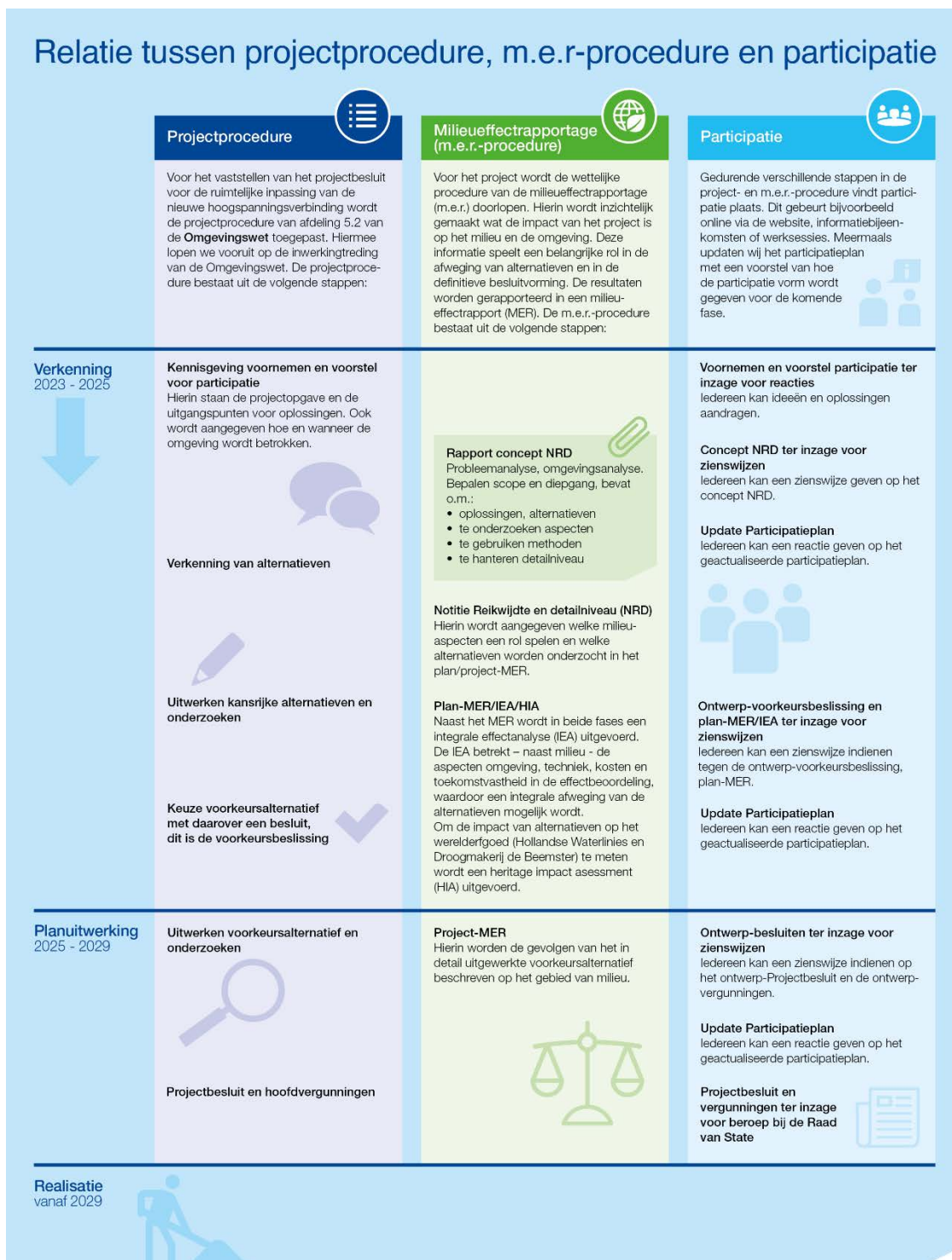
Een zienswijze is een formele reactie op een ontwerp-besluit dat ter inzage ligt. Nadat zienswijzen zijn ingediend stelt de Minister voor Klimaat en Energie een nota van antwoord op. De Rijksoverheid neemt de zienswijzen in acht en neemt vervolgens het definitieve besluit. Een formele reactie op een officieel document dat ter inzage ligt heet een reactie. Nadat reacties zijn ingediend stelt de Minister voor Klimaat en Energie een nota van reactie op.

In Afbeelding 7 (volgende pagina) wordt de relatie tussen de projectprocedure, de m.e.r.-procedure en participatie (formele inspraak) weergegeven.

¹¹ Helemaal aan het einde van alle fases, na het definitieve projectbesluit, is het mogelijk om bij de Raad van State beroep in te dienen tegen het definitief vastgestelde projectbesluit. Tegen het definitieve projectbesluit is geen bezwaar mogelijk.

Relatie tussen projectprocedure, m.e.r.-procedure en participatie

Afbeelding 7: De projectprocedure, m.e.r.-procedure en participatie

2.4 Realisatie

Nadat het projectbesluit is genomen door de Minister voor Energie en Klimaat en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening start TenneT met de realisatie van de netuitbreiding en bijbehorende hoogspanningsstations. TenneT sluit daarvoor zakelijk recht overeenkomsten af, contracteert aannemers en geeft uitvoering aan het projectbesluit.

2.5 Planning

De planning van de 5 stappen van de projectprocedure en de realisatie is als volgt:

Stap	Onderdeel van de procedure	Planning
1	Start van de procedure door publicatie van dit document Kennisgeving voornemen en Voorstel voor Participatie	2023
2	Verkenning van de alternatieven	2023 – 2025
3	Voorkeursbeslissing	2025
4	Planuitwerking van de voorkeursbeslissing	2025 – 2029
5	Projectbesluit	2029
	Realisatie: afsluiten van zakelijk recht overeenkomsten en de uitvoering	2030 - 2034

Deel 2:

3 Voorstel voor Participatie

3.1 Inleiding

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna EZK) en TenneT leggen in dit voorstel voor Participatie uit hoe EZK en TenneT invulling geven aan de participatie in het project. De provincie Noord-Holland heeft een adviserende rol gehad bij het opstellen van dit document. Bij dit project is de provincie vertegenwoordigd in de projectgroep van EZK en TenneT. Dit is vastgelegd in een convenant. Meer over de rolverdeling leest u in bijlage 1 (betrokken partijen). Tevens is er afstemming geweest over dit document met gemeenten en waterschappen in het zoekgebied. Tijdens de gehele ruimtelijke procedure willen wij nauw samenwerken met de betrokken gemeenten en waterschappen en in verbinding blijven met betrokken omgevingspartijen.

3.2 Het belang van participatie

Het ministerie van EZK, TenneT en de Provincie Noord-Holland, vinden het belangrijk dat iedereen kan bijdragen aan de plannen voor deze verbinding, om zo tot een beter project te komen. Daarom nodigen wij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uit om mee te denken en ideeën aan te dragen, ofwel: te participeren. **EZK en TenneT bedoelen met participatie “de deelname van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen aan het plan- en besluitvormingsproces”.** Deelname kan ook betekenen, dat wij u informeren over dit project. EZK en TenneT maken in dit voorstel voor Participatie duidelijk welke omgevingspartijen, wanneer en op welke manier worden betrokken in het planproces.

Voor dit project werken we volgens de nieuwe, nog in werking te treden, Omgevingswet. Deze wet voorziet in vroegtijdige participatie en is per 1 januari 2024 van kracht.

De Omgevingswet onderscheidt vier categorieën omgevingspartijen:

- Burgers: inwoners van de gemeenten in het zoekgebied.
- Bedrijven: bedrijven gevestigd in het zoekgebied of met een belangrijk aandeel in het zoekgebied.
- Maatschappelijke organisaties: organisaties die een maatschappelijk belang hebben. U kunt hier denken aan natuur- en milieuorganisaties die als doel hebben de natuur en leefomgeving te beschermen.
- Bestuursorganen: er zijn bij het project bestuursorganen op zowel landelijk niveau (bijvoorbeeld het ministerie), regionaal niveau (bijvoorbeeld provincie en waterschappen) als lokaal niveau (bijvoorbeeld gemeenten) betrokken.

In dit voorstel voor Participatie benoemen we een aantal uitgangspunten die van toepassing zijn op de participatie gedurende de looptijd van het gehele project (zie paragraaf 3.4). Vervolgens gaan we specifiek in op de communicatie en participatie (zie paragrafen 3.5 en 3.6), die we vanaf nu tot aan de terinzagelegging van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voorstellen.

3.3 Start van het project

Dit Voornemen en voorstel voor Participatie is het eerste officiële document waar u op kunt reageren. We willen benadrukken dat uw input zéér welkom is en ook belangrijk is voor de projectorganisatie. Ook willen we benadrukken dat er in deze fase nog geen tracé bepaald is. Ook zijn er nog geen locaties voor de toekomstige stations bekend. De fase waarin we nu zitten: de Kennisgeving (zie ook Afbeelding 6 uit hoofdstuk 2.1 van Deel 1) is de openbare/publiekelijke start van het project en heeft een informierend karakter. Ondanks dat het project zich in de beginfase bevindt en het zoekgebied nog groot is, willen wij u vroegtijdig betrekken. U kunt zo in een vroeg stadium met ons meedenken en uw aandachtspunten met ons delen.

Gedurende het project wordt de scope steeds concreter. Dit betekent dat er ook veranderingen plaats gaan vinden voor u als belanghebbende: mogelijk heeft u óf straks geen raakvlak meer met het project óf wordt het duidelijk dat het project daadwerkelijk in uw omgeving aangelegd of gebouwd wordt. Hiervoor geldt; hoe verder we met het project zijn, hoe concreter de participatiemogelijkheden zijn.

Hoe en waarop u precies kunt reageren leest u in (paragraaf 3.8.1 en 3.8.2) van dit document. Daarnaast vindt u op de laatste pagina van het document onze contactgegevens voor overige vragen.

Denkt u mee?

De aanleg van een nieuwe, bovengrondse hoogspanningsverbinding en twee hoogspanningsstations heeft invloed op de omgeving. Zowel tijdens de aanleg als wanneer de verbinding in gebruik is. Daarom vinden wij het belangrijk om de omgeving te kennen en op de hoogte te zijn van alle belangen die er spelen, zodat we een zorgvuldige afweging kunnen maken. Hiervoor is het nodig om al in een vroeg stadium te weten welke omgevingsbelangen en ontwikkelingen er zijn. Zo zijn wij, zoals hierboven aangegeven, al in gesprek met de gemeenten in het zoekgebied. Wij vragen partijen in de omgeving en u als burger om mee te denken en gebiedskennis en ideeën aan te dragen. Zo kunnen we belangen en wensen van betrokken personen en partijen inventariseren. Daarnaast groeit door samen te werken doorgaans begrip voor elkaars belangen en standpunten. Soms blijken er ook andere initiatieven of ontwikkelingen naar voren te komen die we kunnen combineren met dit project.

Doel van de participatie is:

- Het informeren van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen over het project.
- Iedereen in staat stellen om tijdig en op zinvolle wijze inbreng te leveren door oplossingen aan te dragen of ideeën in te brengen over mogelijke oplossingen.
- Dat duidelijk is voor de omgeving op welke wijze de aangedragen ideeën en oplossingen zijn meegenomen of verwerkt en het waarom ervan.

3.4 Uitgangspunten bij participatie

We hanteren vier uitgangspunten voor participatie in dit project. Op welke wijze u concreet kunt participeren staat uitgelegd in paragraaf 3.8.1.

1. *We willen alle belangen kennen en weten wat er speelt*
Door in een vroeg stadium contact te leggen met bedrijven, maatschappelijke organisaties, de provincie en gemeenten in het zoekgebied, inventariseren we de belangen. Daarnaast geven we burgers de kans om vragen en ideeën in te brengen. We besteden tijd aan het inzicht krijgen in elkaars belangen, ideeën en plannen. Dit stelt ons in staat om de belangrijkste kwesties en kansen vroegtijdig boven tafel te krijgen en te bespreken met de omgevingspartijen.

2. *We nemen iedereen mee door transparant te zijn over keuzes en afwegingen*

Informatie over het project en het proces om te komen tot een tracé voor de hoogspanningsverbinding delen we actief. We maken keuzes op basis van zorgvuldige afwegingen. We laten zien hoe we de omgevingsbelangen hierin hebben betrokken en wat deze keuzes betekenen. Daarin maken we duidelijk wat wel en niet kan en waarom. De verkenning gaat van breed naar smal: alternatieven worden stapsgewijs getrechterd, van mogelijke oplossingen via kansrijke alternatieven tot een voorkeursbeslissing. Gedurende het proces wordt dit dus steeds duidelijker en hierover communiceren wij transparant.

3. *Helder verhaal met een duidelijke rol en verantwoordelijkheid*

De ambitie is dat het voor iedereen in de omgeving duidelijk is wie we zijn, wat we doen en waarom we dat doen. We zijn bereikbaar en benaderbaar, zodat iedereen met vragen, zorgen en inbreng bij ons terecht kan. Hoe de rolverdeling tussen o.a. TenneT, EZK en de provincie Noord-Holland is vormgegeven, leest u terug in [bijlage](#).

4. *Participatie is maatwerk*

Participatie is maatwerk, omdat ieder project en iedere omgeving uniek is. De mate van participatie sluit aan bij de fase in de procedure en de participatiebehoefte van de omgevingspartijen. De rol en belangen van een gemeente zijn bijvoorbeeld anders dan die van een bewoner of van een belanghebbende organisatie. Dat vraagt om een passende vorm van betrokkenheid. Maatwerk betekent ook dat we zo veel mogelijk rekening houden met de voorkeuren van omgevingspartijen over de manier waarop, waarover en wanneer zij geïnformeerd willen worden.

Rond de publicatie van het Voornemen en het voorstel voor Participatie worden de provincie en gemeenten actief betrokken en heeft de communicatie naar bewoners en belangenorganisaties een informatief karakter. Rond de totstandkoming van de NRD betrekken we belangenorganisaties en burgers actiever. Dit heeft te maken met de fase van het project; op het moment van de publicatie van het Voornemen en voorstel voor Participatie is duidelijk dat er een netuitbreiding nodig is omdat er knelpunten zijn en is er op basis van het zoekgebied een inventarisatie gemaakt van de betrokken gemeenten. Tijdens de NRD-fase wordt duidelijk welke kansrijke alternatieven voor het project onderzocht worden in de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure)

Participatie volgt de stappen van de projectprocedure (zie hoofdstuk 2 Projectprocedure van deel 1). Tijdens het proces veranderen aandachtspunten en behoeftes van omgevingspartijen. Daarom actualiseren we het participatieplan per fase van het project. In paragraaf 3.8 leggen we uit wanneer en hoe we het participatieplan actualiseren.

3.5 Communicatie

We informeren betrokkenen vanaf het begin van het traject en dat doen we op de volgende manier:

1. Publicatie van de kennisgeving in de Staatscourant en in diverse lokale bladen. De kennisgeving is de formele aankondiging van de start van het project en de procedure.
2. De kennisgeving staat ook op de website www.rvo.nl/380kVNoord-HollandNoord
3. Overige projectcommunicatie delen we via de website www.tennet.eu/netuitbreidingnoordholland. Hier kunnen geïnteresseerden zich ook inschrijven voor de nieuwsberichtenservice. U ontvangt dan een e-mail wanneer er een nieuw bericht is geplaatst. Zo blijft u op de hoogte van de laatste stand van zaken.
4. Op de TenneT-website vindt u binnenkort een kaart met het zoekgebied. Dit noemen we de projectatlas. In de projectatlas kunt u reageren, vragen stellen, zorgen of suggesties delen en reacties van anderen bekijken. Ook vindt u animatiefilmpjes en factsheets op deze website, waarin we uitleg geven over de nieuwe verbinding en hoogspanningsstations en bijvoorbeeld hoe TenneT een nieuw station bouwt.
5. Contactpersonen van al bekende omgevingspartijen ontvangen kort na de publicatie van de kennisgeving bericht over de start van het project en de procedure.
6. We maken zo mogelijk ook gebruik van de communicatiemiddelen van de **betrokken gemeenten, zoals lokale websites, gemeentepagina's in lokale nieuwsbladen of social media.**
7. Tijdens de terinzagelegging van het Voornemen en voorstel voor Participatie organiseren we meerdere informatiebijeenkomsten. Het doel van deze bijeenkomsten is het Voornemen en voorstel voor Participatie toe te lichten en vragen te beantwoorden. Tijdens de informatiebijeenkomsten is er gelegenheid om een reactie in te dienen.
8. De informatievoorziening en projectcommunicatie zijn onderwerp van gesprek in een regionale communicatiewerkgroep. Naast EZK en TenneT zijn ook communicatieadviseurs van de provincie en gemeenten onderdeel van de werkgroep.

3.6 Participatieactiviteiten in deze fase

De wijze en de mate van participatie wordt per stap bepaald. Die stappen worden verder in dit plan uitgelegd. In deze paragraaf leest u over de participatieactiviteiten voor stap 1 en 2 tot en met de NRD. Na de publicatie van de NRD komt een herziening van het participatieplan. Dit doen we, omdat het een project met een lange doorlooptijd betreft en de behoeften van belanghebbenden tijdens het proces kunnen veranderen.

3.6.1 Stap 1: Kennisgeving voornemen en participatie

In deze stap maken we bekend dat TenneT en het Ministerie van EZK het Voornemen hebben een verkenning uit te voeren naar een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding en bijbehorende stations in Noord-Holland Noord. Onderstaande planning van de diverse participatie-activiteiten en projectinformatie is onder voorbehoud. De definitieve planning is te vinden, en wordt geactualiseerd,

op de website van Bureau Energie projecten (BEP): www.rvo.nl/380kVNoord-HollandNoord

Doel participatie tijdens stap 1 Kennisgeving voornemen en participatie:
Het hoofddoel van participatie is, zoals beschreven in paragraaf 3.2, om gezamenlijk tot goede oplossingsrichtingen te komen. Tijdens stap 1 willen we:

1. Informeren over de opgave en uitgangspunten van het Voornemen en voorstel voor Participatie.
2. Input ophalen voor Voornemen en voorstel voor Participatie.

Participatieactiviteiten:

Activiteit	Toelichting	Voor wie	Datum
Brief van EZK	<ul style="list-style-type: none"> • Aankondiging publicatie Voornemen en Voorstel voor Participatie. • Toelichting processtappen. 	Gemeenten en waterschappen	13 maart 2023
Werk sessie Voornemen (in samenwerking met de provincie)	Informatieve werksessie over opgave en onderwerpen Voornemen.	Gemeenten en waterschappen	4 en 5 april 2023
Werk sessie participatie (in samenwerking met de provincie)	Informatieve werksessie over opgave en wie, wanneer, waarover betrekken.	Gemeenten en waterschappen	18 en 19 april 2023
Bestuurlijk overleg medeoverheden in zoekgebied	<ul style="list-style-type: none"> • Informerend bestuurlijk overleg. • EZK vraagt aan mede-overheden advies over de publicatie van het Voornemen en Voorstel voor Participatie. 	Gemeenten, waterschappen en provincie	10 mei 2023
Brief van EZK	<ul style="list-style-type: none"> • Aankondiging publicatie Voornemen en voorstel voor participatie. • Toelichting betrokkenheid medeoverheden. 	Gemeenteraden	25 mei 2023
Publicatie kennisgeving Voornemen en voorstel voor participatie in Staatscourant		Alle geïnteresseerden	1 juni 2023
Lanceren websites van Bureau Energieprojecten en TenneT	<ul style="list-style-type: none"> • Planning en voortgang. • Nieuwsberichten. • Contactpersonen voor het stellen van vragen. • Rubriek veel gestelde vragen. 	Alle geïnteresseerden	2 juni 2023
Ter inzagelegging Voornemen en voorstel voor Participatie	Mogelijkheid om te reageren en ideeën en oplossingen aan te dragen.	Alle geïnteresseerden	2 juni t/m 13 juli 2023
Informatie-bijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie over Voornemen en mogelijkheden voor participatie. • Mogelijkheid tot het stellen van vragen. • Indienen van reacties. 	Alle geïnteresseerden	12, 14, 15, 20 en 21 juni 2023

Terugkoppeling informatie-bijeenkomsten	Na de informatiebijeenkomsten wordt er een digitale terugkoppeling gegeven van de informatiebijeenkomsten.	Alle geïnteresseerden	Tussen juli 2023 en december 2023
Nota van reactie	Verslag van de ingebrachte reacties op het Voornemen en het voorstel voor Participatie. De reacties betrekken wij bij het opstellen van de concept NRD. Uw reactie op het voorstel voor Participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.	Alle geïnteresseerden	Q2 2024

3.6.2 Stap 2: Verkenning

In de verkenningsfase worden, met inbreng van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uit de omgeving, verschillende alternatieven voor een nieuwe verbinding en mogelijke locaties voor de benodigde hoogspanningsstations in beeld gebracht en op haalbaarheid onderzocht.

Deze verschillende **alternatieven beoordelen we op hoofdlijnen en ‘trechters’ we** naar kansrijke alternatieven. **Bij deze ‘trechtering’ maken we gebruik van een** beoordelingskader. Het beoordelingskader bestaat uit relevante omgevingsfactoren, zoals: bestaande en toekomstige woon- en recreatiegebieden, infrastructuur, bedrijventerreinen, water- en natuurgebieden en cultureel erfgoed. Het beoordelingskader stellen we aan het begin van de verkenning op en gebruiken we bij het ontwikkelen en beoordelen van alternatieven. Zo bepalen we hoe en op welke aspecten we de alternatieven beoordelen en met elkaar vergelijken.

Het onderzoeken van de (mogelijke) milieueffecten doen we volgens de wettelijke procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure: zie paragraaf 2.2). De stationslocatiealternatieven en tracéalternatieven worden in het plan-MER beoordeeld en vergeleken op milieueffecten. Daarnaast worden de stationslocatiealternatieven en tracéalternatieven ook op andere aspecten, zoals techniek, kosten en toekomstvastheid beoordeeld. De vergelijking op de verscheidene thema's leggen we vast in de Integrale Effecten Analyse (IEA). Zo ontstaat er een overzicht van alle onderscheidende en belangrijke informatie over de routes en locaties. De IEA laat dit objectief zien; er is nog geen sprake van een keuze of afweging. Een uitgebreidere toelichting op het ontwikkelen van alternatieven voor dit project, het beoordelingskader, de m.e.r.-procedure, de IEA en het vaststellen van de voorkeursbeslissing leest u later in de concept NRD.

Deze fase kenmerkt zich door een hoog abstractieniveau, een groot zoekgebied en veel belanghebbenden. Daar stemmen we de participatie op af. Onderstaande planning van de diverse participatie-activiteiten en projectinformatie is onder voorbehoud. De definitieve planning is te vinden, en wordt geactualiseerd, op de website van Bureau Energie projecten (BEP): www.rvo.nl/380kVNoord-HollandNoord

Doelen in het participatieproces:

Het hoofddoel is om gezamenlijk tot goede oplossingsrichtingen komen. Dit doen we door:

- *Het bij elkaar brengen en inzichtelijk maken van de verschillende belangen van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen.*
- *Meewegen van kennis, ervaring, adviezen van de verschillende partijen in besluitvorming over wat we moeten onderzoeken en de keuze voor de uiteindelijke routes.*
- *De belanghebbende partijen informeren/op de hoogte houden en meenemen over voortgang en keuzes. Uiteindelijke keuzes moeten te volgen, begrijpelijk en duidelijk zijn.*
- *In gesprek te komen en blijven met alle belanghebbenden zodat we vragen, zorgen en kansen met elkaar kunnen delen, elkaar open en duidelijk kunnen blijven informeren en tot een goede samenwerking komen.*

Participatieactiviteiten

Activiteit	Toelichting	Voor wie	Datum
Regio-overleggen en bestuurlijke overleggen	Ambtelijke en bestuurlijke afstemming over conceptversies en tijdens procedurele mijlpalen.	Provincie en gemeenten	Tijdens het gehele planproces
Werksessies in het gebied	Deze werksessies zijn erop gericht om informatie op te halen over: <ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunten en belangen. • Gebiedsontwikkelingen en gebiedswaarden. • Kansen en knelpunten. • Oplossingen voor de opgave. • Ontwikkeling van tracéalternatieven. • Participatiebehoefte volgende fase. • Communicatie met omwonenden. 	Betrokken lokale en regionale overheden, rijkspartners, regionale netbeheerders en professionele belangengroep en.	Q4 2024
Persoonlijke gesprekken en presentaties	Naast (individuele) gesprekken kan er ook behoefte zijn aan andere informatie. We stemmen samen af wat de wensen zijn en kunnen dan bijvoorbeeld langskomen om in gesprek te gaan.	Betrokken overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven	Tijdens het gehele planproces, op afspraak
Publicatie concept NRD in Staatscourant		Alle geïnteresseerd en	Q2 2024
Ter inzagelegging concept NRD	Mogelijkheid tot reageren op in plan-MER te onderzoeken kansrijke alternatieven en wijze van onderzoek NRD. Dit wordt tijdig aangekondigd via diverse kanalen en communicatiemiddelen (zie ook paragraaf 3.5 Communicatie).	Alle geïnteresseerd en	Q2 2024
Informatie-bijeenkomsten	Rond de ter inzagelegging organiseren we informatiebijeenkomsten. Het doel van deze bijeenkomst is	Alle geïnteresseerd en	Q2 2024

Nota van reactie	toelichten van de concept NRD en vragen te beantwoorden. Verslag van de ingebrachte reacties op de concept NRD en het participatieplan en van de reactie hierop van EZK en TenneT. Deze inzichten worden benut bij de vaststelling van de definitieve NRD en, voor zover relevant, latere besluitvormingsmomenten.	Alle geïnteresseerden	Q3 2024
------------------	---	-----------------------	---------

3.7 Participatielogboek

Alle participatie-activiteiten verzamelt TenneT in een logboek. Hierin leest u welke activiteiten wanneer hebben plaatsgevonden, welke partijen hierbij aanwezig waren en wat de belangrijkste onderwerpen zijn. Het participatielogboek voegen we toe aan de besluiten die ter inzage worden gelegd.

3.8 Het vervolg: voor elke fase een actueel participatieplan

Zodra de reacties op dit voorstel voor Participatie zijn verwerkt, is de eerste versie van het participatieplan klaar. Dit plan geeft richting aan de participatie rondom de totstandkoming van de NRD.

Hierna wordt het participatieplan nog twee keer geactualiseerd:

1. Als onderdeel van de NRD, over de participatie rond de plan-MER (stap 3): het onderzoek naar de verschillende tracé-alternatieven.
2. Als onderdeel van de voorkeursbeslissing. Dan staat de participatie in de planuitwerking tot het projectbesluit centraal (stap 4 en 5): de uitwerking in detail van het gekozen de gekozen tracés en stationslocaties.

3.8.1 Denk mee, we zien uw reactie graag tegemoet

In dit document zijn het Voornemen en het voorstel voor Participatie toegelicht. We horen graag wat u vindt van het Voornemen en het voorstel voor Participatie.

Heeft u ideeën of oplossingen die u aan EZK en TenneT wilt meegeven? Deze kunt u van 2 juni tot en met 13 juli 2023 als reactie indienen. Informatie over wanneer en hoe u een reactie in kunt dienen, vindt u op de website van Bureau Energieprojecten: www.rvo.nl/380kVNoord-HollandNoord

3.8.2 Waarover kunt u meedenken?

U kunt ideeën, voorstellen, suggesties, ervaringen en kennis inbrengen. Hierbij kunt u denken aan de volgende vragen:

- Heeft u ideeën over oplossingen/alternatieven voor de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations?
- Welke aandachtspunten heeft u voor het uitvoeren van onderzoek naar de alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations?
- Kunt u zich vinden in de wijze waarop betrokken partijen uit de omgeving worden betrokken bij het proces? Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?
- Heeft u nog suggesties voor de wijze van informatievoorziening die in het voorstel voor Participatie is beschreven?

3.8.3 Wat gebeurt er met uw inbreng?

Alle ideeën en oplossingen worden door het projectteam van EZK en TenneT geïnventariseerd en op basis van de uitgangspunten die beschreven staan in het Voornemen (zie paragraaf 1.5 van deel 1), verwerkt in de een Nota van antwoord. In de Nota van antwoord wordt ook aangegeven of en hoe we uw inbreng meenemen bij het opstellen van de concept NRD. De reacties nemen we mee bij het opstellen van het definitieve participatieplan voor deze fase en de NRD.

Wilt u geen reactie indienen maar heeft u een vraag?

Neem dan contact op met het ministerie van EZK of TenneT via onderstaande gegevens:

Voor informatie over de inhoud en participatie van het project:

- TenneT
- 0800 – 83 66 388 / 380kVNoord-Holland-Noord@tennet.eu
- <https://www.tennet.eu/nl/projecten/380-kv-noord-holland-noord>
- Omgevingsmanager: Mike Lucacevich

Voor informatie over de procedure, documenten en participatie van het project:

- Bureau Energieprojecten
- 070 – 379 89 79
- www.rvo.nl/380kVNoord-HollandNoord
- bureauenergieprojecten@minezk.nl
- Projectleiders ministerie van EZK: Laura Hoogwerf (projectleider) en Melchior Langeveld (plaatsvervangend projectleider)

Bijlagen

1. Betrokken partijen

1.1. TenneT

TenneT is initiatiefnemer voor het project en beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110kV en hoger¹². TenneT verzorgt het elektriciteitstransport van grote stroomproducenten (en in een enkel geval naar grote afnemers), naar en van de netten van de regionale netbeheerders en is aangesloten op het internationale hoogspanningsnetwerk.

Bij de uitvoering van deze taken is TenneT gebonden aan wettelijke kaders, zoals de Elektriciteitswet 1998, de Europese codes en de Netcode elektriciteit. In Nederland houdt de Autoriteit Consument & Markt (ACM) toezicht op onze naleving daarvan.

1.2. EZK

De nieuwe verbinding is onderdeel van de energie-infrastructuur van nationaal belang. Op basis van artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998 valt dit project onder de Rijkscoördinatieregeling (RCR). Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie samen met de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het bevoegd gezag is. Met de voorziene inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 wordt in lijn met en volgens de vereisten van de projectprocedure (de opvolger van de Rijkscoördinatieregeling) gewerkt. Het bevoegd gezag neemt uiteindelijk, op basis van de tijdens de procedure vergaarde inzichten, een voorkeursbeslissing en een projectbesluit.

1.3. Provincie Noord-Holland

De provincie heeft een adviserende rol gehad bij het opstellen van dit document. De provincie Noord-Holland onderschrijft de nut en noodzaak van dit project en heeft geadviseerd tijdens de totstandkoming van het Voornemen en het voorstel voor Participatie. Gezien de grote ruimtelijke impact van de netuitbreiding en de verschillende belangen en uitdagingen in de regio neemt de provincie Noord-Holland deel aan de projectgroep van EZK en TenneT en is betrokken bij de ruimtelijke inpassing.

1.4. RVO

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), een uitvoerende dienst van het ministerie van EZK, ondersteunt via Bureau Energieprojecten het ministerie met de vergunningverlening, de informatievoorziening en communicatie rondom de procedure.

Daarnaast ondersteunt de afdeling Duurzame Bouw, Regio en Samenleving van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het ministerie van Economische Zaken en Klimaat bij het pro-actief betrekken van de ministeries van Onderwijs Cultuur en

---

¹² In Nederland bestaat het elektriciteitsnet uit het landelijke hoogspanningsnet en een aantal regionale elektriciteitsnetten. TenneT beheert het landelijke hoogspanningsnet, dat elektriciteit transporteert op 110, 150, 220 of 380 kV. De regionale elektriciteitsnetten, met spanningsniveaus van 66 kV of minder, worden beheerd door zeven regionale netbeheerders.

Wetenschap, Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het geven van inhoudelijke input op voor deze ministeries belangrijke terreinen en specifiek met betrekking tot UNESCO Werelderfgoed en Natura2000-gebieden.

1.5. Gemeenten en waterschappen

Het ministerie van EZK en TenneT voert de ruimtelijke verkenning van de nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding naast de provincie Noord-Holland uit in overleg en afstemming met de betrokken gemeenten en waterschappen. Een lijst van betrokken gemeenten vind u in Bijlage 3.

Hoe andere omgevingspartijen, zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij het project worden betrokken, vindt u in het voorstel voor Participatie (Deel 2).

2. Samenhang met andere projecten

De energietransitie versnelt en heeft in groeiende mate een impact op de beschikbare ruimte in Nederland. De nieuwe 380kV-verbinding is dan ook niet het enige project dat in de regio speelt. Het project heeft raakvlakken met verschillende andere projecten van zowel TenneT, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en ontwikkelingen die in de maatschappij plaatsvinden:

- Ontwikkeling van windenergie op zee ten behoeve van de verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening, wat bijdraagt aan de verduurzaming van de industrie;
- Lopende en aankomende TenneT-projecten;
- Ontwikkelingen regionaal netbeheerder Liander;
- De uitrol van een landelijk waterstofnetwerk en investeringen in nieuwe waterstoffabrieken;
- Meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat.

2.1. Ontwikkeling van windenergie op zee

Het Rijk verwacht dat tussen 2031 en 2040 circa 29 GW extra windenergie op zee (50 GW in totaal) gerealiseerd en aangeland wordt als tussendoel naar een totaal van circa 70 GW in 2050. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over waar deze aanlandingen gerealiseerd worden.

Onlangs is het Programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ) van het ministerie van EZK gestart. Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties van windenergie afkomstig van zee in beeld, die gerealiseerd kunnen worden in de periode 2031-2040. In dit programma worden ook locaties in de Kop van Noord-Holland overwogen. De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie begin 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Als besloten wordt voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland, dan is er een nut en noodzaak voor twee extra 380kV-circuits in de vorm van een tweede lijn van masten.

De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee, gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke implicaties zijn van een tweede lijn van masten voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. Hij heeft dit besloten aangezien de ambities in het Klimaatakkoord omvangrijk zijn en het Rijk de energietransitie zo veel mogelijk wil versnellen. In concrete zin onderzoeken EZK en TenneT daarom nu al in het project 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord de mogelijkheden voor twee circuits en voor vier circuits (zie 1.3 Doelstelling en opgave). Hierdoor kunnen TenneT en EZK inzichtelijk maken wat de totale ruimtelijke impact is van een eventuele aanlanding van wind op zee. Deze informatie is input voor het programma VAWOZ. Indien binnen het programma VAWOZ blijkt dat een aanlanding in de Kop van Noord-Holland kansrijk is, kan voor de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord definitief besloten worden of er een twee- of vier-circuits verbinding nodig is. Daarnaast zal dit andere technische gevolgen hebben zoals de realisatie van een omvormer en een of meerdere hoogspanningsstations. Als er wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, zal de procedure voor de 380kV-netuitbreiding worden vervolgd op basis van twee circuits.

2.2. Lopende en aankomende TenneT-projecten

2.2.1. 150kV-projecten in Noord-Holland Noord

Op dit moment is TenneT in Noord-Holland Noord op verscheidene plaatsen bezig met het uitbreiden van het 150kV-hoogspanningsnetwerk (Zie Afbeelding 8). Zo wordt er in het project 150kV-Netuitbreiding Noord Holland¹³ gewerkt aan een nieuwe ondergrondse 150kV-hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek en wordt een nieuw 150kV-hoogspanningsstation gebouwd in Beverwijk. In het project 150kV-netversterking Kop van Noord-Holland¹⁴ is een nieuw 150kV-hoogspanningsstation in Middenmeer gebouwd en zijn/worden vier ondergrondse verbindingen aangelegd. Ondanks deze uitbreidingen en versterkingen van het 150kV-hoogspanningsnetwerk is de 380kV-hoogspanningsverbinding noodzakelijk. Deze projecten bevinden zich in verschillende fasen van ontwikkeling.

Afbeelding 8: Lopende TenneT projecten in Noord-Holland

2.2.2. Lopende 380kV-netuitbreidingen

Naast de verkenning in het kader van de 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord, lopen ook andere verkenningen voor de inpassing van nieuwe 380kV-hoogspanningsverbindingen¹⁵, zoals:

- 380kV Vierverlaten (Groningen) Ens (Flevoland)
- 380kV Diemen, Lelystad en Ens.

¹³ <https://www.tennet.eu/nl/projecten/netuitbreiding-noord-holland>

¹⁴ <https://www.tennet.eu/nl/projecten/netversterking-kop-van-noord-holland>

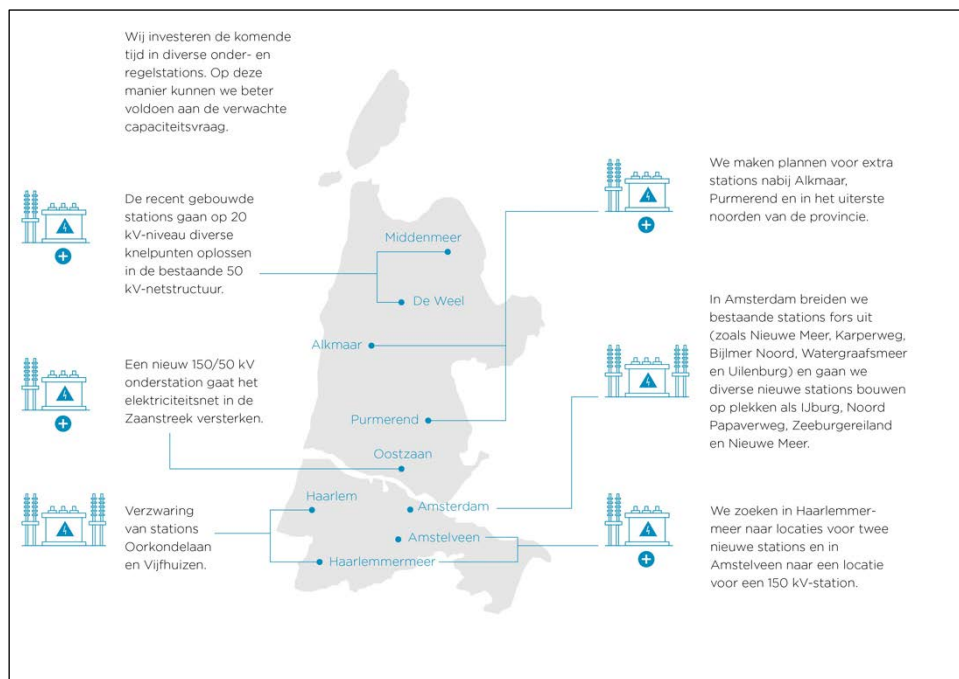
¹⁵ Zie voor een overzicht van de uitbreidingen van het landelijk hoogspanningsnet van 220 kV of hoger de website van [RVQ](#)

2.2.3. Investeringsplan TenneT

In het investeringsplan van TenneT zijn verscheidene projecten opgenomen die in de nabije toekomst worden opgestart. Deze hebben in meer of mindere mate een relatie met de 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de bestaande 380kV-verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen-Breukelen-Krampen wordt een 4kA (kilo Ampère) opwaardering van de circuits voorzien. Daarbij worden de bestaande geleiders vervangen door nieuwe geleiders die een hogere transportcapaciteit hebben. Dit project is nog niet gestart en zal een opleverdatum krijgen ná 2031. Naar verwachting zal het project al worden opgestart tijdens de procedure van de 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. Daarmee ontstaat een direct raakvlak tussen de twee projecten, aangezien de 380kV-netuitbreiding vanaf de verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen zal aansluiten.

2.3. Ontwikkelingen regionaal netbeheerder Liander

Liander is in Noord-Holland Noord (en andere delen van Nederland) verantwoordelijk voor het lokale distributienet op laag- en middenspanningsniveau. Ook Liander investeert in het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland. In Afbeelding 9 ziet u op hoofdlijnen de investeringen die Liander nu en de komende jaren doet in Noord-Holland.

Afbeelding 9: voornaamste investeringen van Liander in het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland.

2.4. Uitrol van landelijk waterstofnetwerk

De realisatie van een landelijk transportnet voor waterstof is van belang voor de ontwikkeling van een duurzame waterstofketen en daarmee ook de verduurzaming van het Nederlandse energie- en grondstoffenverbruik. Het transportnet is het verbindende element tussen productie, opslag en gebruik van waterstof. Een waterstofketen van productie, opslag en gebruik kan mogelijk een rol spelen in het voorkomen van netcongestie die ontstaat door weersafhankelijke

elektriciteitsproductie¹⁶. In Noord-Holland zijn er ambities voor productie en transport van waterstof, met name in Den Helder en het Noordzeekanaalgebied. In het NZKG is onlangs gestart met de ruimtelijke procedure voor het Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied¹⁷.

2.5. Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK) werkt de overheid samen met industrie, energieproducenten en netbeheerders om projecten om de infrastructuur van energie en grondstoffen te versnellen. Dit zijn projecten die belangrijk zijn voor de verduurzaming van de industrie, gebouwde omgeving, landbouw en mobiliteit en voor de realisatie van windenergie op zee. Het MIEK gaat verder in het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie¹⁸.

---

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/12/21/eindrapport-systeemintegratie-wind-op-zee-2030-2040>

¹⁷ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/waterstofnetwerk-nzkg>

¹⁸ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-07acdbae5ba8a52eb16790dd4206458f754a6491/pdf>

3. Overzicht te betrekken organisaties

Onderstaande lijst bevat een inventarisatie vanuit het projectteam. Mocht u aanvullingen hebben, dan kunt u deze mailen naar 380kVNoord-Holland-Noord@tennet.eu

Dorpsraden / burgerinitiatieven	Stichting Stimulering Dorpsactiviteiten 't Zand e.o.
Berkhout is Boos	Vereniging Algemeen Dorpsbelang Oudesluis
Contactcommissie Jisp	Wijkraad Oudekom
Contactcommissie Markenbinnen	
Contactcommissie Oostknollendam	
Contactcommissie Wijdewormer	Netbeheerders en andere
Dorpsraad 't Zand	infrastructuurbedrijven
Dorpsraad Aartswoud	Alliander
Dorpsraad Abbekerk/Lambertschaag	Gasunie
Dorpsraad Andijk	ProRail
Dorpsraad Beets	Stedin
Dorpsraad Benningbroek/Sijbekarspel	
Dorpsraad Broek in Waterland	Natuur- en milieuorganisaties / Erfgoed
Dorpsraad Burgerbrug	Archeologie West-Friesland
Dorpsraad Callantsoog en Groote Keeten	Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk
Dorpsraad De Rijp	Het Zijper Landschap
Dorpsraad Dirkshorn e.o.	Landschap Noord-Holland
Dorpsraad Eenigenburg	Natuurmonumenten
Dorpsraad Grootshermer	Recreatieschap Groot Geestmerambacht
Dorpsraad Hauwert	Recreatieschap Twiske-Waterland
Dorpsraad Hensbroek – Wogmeer	Recreatieschap West-Friesland
Dorpsraad Hobrede	Rijksmonumenten
Dorpsraad Hoogwoud	Schermer Molens Stichting
Dorpsraad Kreileroord	Staatsbosbeheer
Dorpsraad Kwadijk	Stelling van Amsterdam
Dorpsraad Middellie	Stichting de Westfrieze Molens
Dorpsraad Midwoud/Oostwoud	Stichting kasteel Radboud
Dorpsraad Nibbixwoud	Stichting Landschap Noord-Holland
Dorpsraad Onderdijk	Stichting Monumenten bezit
Dorpsraad Oosthuizen	
Dorpsraad Oostzaan	Brancheorganisaties
Dorpsraad Opperdoes	Bedrijvenvereniging Wormerland
Dorpsraad Petten	Contactgroep Bedrijven Oostzaan
Dorpsraad Purmerland	Greenbiz IJmond
Dorpsraad Schagerbrug	Greenport Noord-Holland Noord
Dorpsraad Schermerhorn	LTO Noord
Dorpsraad Sint Maarten	LTO Noord Regio West
Dorpsraad Spanbroek Opmeer	Medembliker Bedrijven Groep
Dorpsraad Spierdijk	Ondernemersfederatie Hollands Kroon
Dorpsraad Stompeteron	Ondernemersfederatie Medemblik
Dorpsraad Tuitjenhorn en Kerkbuurt	Ondernemersfederatie Schagen
Dorpsraad Twisk	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Dorpsraad Uitdam	Regio Alkmaar Bedrijven
Dorpsraad Waarland	VNO-NCW West
Dorpsraad Warder	Westfrieze Bedrijvengroep
Dorpsraad Warmenhuizen, Krabbendam,	
Schoorldam	Private sector
Dorpsraad Wervershoof	Agriport A7
Dorpsraad Westbeemster	Eigenaren/ beheerders kabels en leidingen
Dorpsraad Wognum	Ecorys
Dorpsraad Wijk aan Zee	Element NL
Dorpsraad Zuidoostbeemster	ECW Energy
Dorpsraad Zwaagdijk-Oost	Pallas Petten
Dorpsraad Zwaagdijk-West	Schiphol Group
Eilandraad Marken	Seed Valley
Gemeenschapsraad De Weere	
Stadsraad Medemblik	
Stichting Animo	Decentrale overheden
Stichting Centrale Dorpenraad Landelijk Noord	Gemeente Alkmaar
Stichting dorpsraad Ilpendam	Gemeente Beverwijk
Stichting dorpsraad Kwadijk	Gemeente Bergen
Stichting dorpsraad Noordbeemster	Gemeente Castricum
Stichting Oer-IJ	Gemeente Den Helder
Stichting Red de Wieringermeer	Gemeente Diemen
	Gemeente Dijk en Waard

Gemeente Drechterland
Gemeente Edam-Volendam
Gemeente Enkhuizen
Gemeente Heemskerk
Gemeente Heiloo
Gemeente Hollands Kroon
Gemeente Hoorn
Gemeente Koggenland
Gemeente Landsmeer
Gemeente Medemblik
Gemeente Oostzaan
Gemeente Opmeer
Gemeente Purmerend
Gemeente Schagen
Gemeente Stede Broec
Gemeente Uitgeest
Gemeente Velsen

Gemeente Waterland
Gemeente Wormerland
Gemeente Zaanstad
GGD
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Omgevingsdienst IJmond
Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Provincie Noord-Holland
Rijkswaterstaat (RWS)
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Veiligheidsregio Kennermerland
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
Waternet
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht